GAZETA KRAKOWSKA

Nro 78.

z KRAKOWA DNIA 29 WRZEŚNIA 1824 ROKU we ŚRODĘ.

Z Warszawy d. 21 Września.

W Imieniu Nayiaśnieyszego ALEXANDRA I. CESARZA WSZECH ROSSYY, KRÓLA POLSKIEGO &c. &c. &c.

XIĄZE NAMIESTNIK KROLEWSKI w Radzie Stanu.

Chcąc uprzątnąć trudności tamuiace osobom do spisu woyskowego należącym, a wyłączeń do zaciągu na zawsze nieposiadaiącym, wstąpienie do stanu Duchownego, na przełożenie Kommissyy Rządowych Wyznań Religiynych i Oświecenia Publicznego, tudzież Woyny, postanowiliśmy i stanowiemy co następuie:

Artykuł 1. Każdego roku, w pierwszych pietnastu dniach miesiąca Stycznia, Biskupi Dyecezalni podadzą Kommissyi Rządowey Wyznań Religiynych i Oświecenia Publicznego listy imienne osob, tak do Seminaryow iak do Nowicyatów przyiętych.

Art: 2. Kommissyia Rządowa Wyznań Religiynych i Oświecenia Publicznego przedstawi Nam w ciągu drugich piętnastu dni tegoż miesiąca rzeczone listy, w celu udzielenia osobom niemi obiętym, wyłączenia od zaciągu.

Art: 3 Skoro listy takowe uzyskaią Nasze zatwierdzenie, wolno będzie Władzom Duchownym pomienione osoby w Seminaryach i Nowicyatach zatrzymać.

Art: 4. Wyłączenie takie od spisu moc swoią utraca, skoro Seminarzysta wyydzie z Seminaryum lub z Nowicyatu bez poświęcenia się stanowi Duchownemu.

Art: 5. Wykonanie ninieyszego Postanowienia, które w Dzienniku Praw ma bydź umieszczone „ Kommissyiom Rządowym Wyznań Religiynych i Oświecenia Publicznego, Spraw Wewnętrznych i Policyi, niemniey Woyny, w czem do którey należy, polecamy.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyyney dnia 31 Sierpnia 1824 r.

(podpisano) *Zaiączek.*

Minister Wyznan Religiynych i Oswiecenia Publicznego
(podpisano) Stan. *Grabowski.*

Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Oryginałem:
Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Brygady:
(podpisano) *Kossecki.*
Zgodno z Wypisem:
Minister Sprawiedliwości
w zastępstwie Radcy Stanu
M. Woźnicki.
Za Sekretarza Jeneralnego
Szef Bióra: K. *Hoffmann.*

Kommissyia Rządowa Sprawiedliwości

Ogłasza, iż Xiążę Namiestnik Królewski, postanowieniem z dnia 31 z. m. zapis przez niegdy Xiędza Józefa Lisikiewicza, byłego Plebana Kościoła parafialnego S. Pawła w Sandomierzu, testamentem z dnia 10 Marca r. 1818 w summie zł: Pol: 3000 na dobrach Łoniowie zabezpieczoney, na wieczysty fundusz dla Kościoła Kollegiaty teraźnieyszey Katedry Sandomierskiey, uczyniony, stosownie do Art: 910 Kodexu Cywilnego z zachowaniem praw osób trzecich, potwierdzić raczył.

W Warszawie d. 10 Września 1824 r.
Minister Prezydujący:
W zastępstwie Radca Stanu:
A. Wyczechowski.
Za Sekretarza Jeneralnego:
K. Hoffman.

Z Petersburga d. 26 Sierpnia d. K.

(Z Kuryiera Litewskiego.)

Przez Naywyższe Ukazy do Rządzącego Senatu.

Dnia 8 Sierpnia. Radcami rządu banku pożyczkowego, stosownie do potwierdzonego dnia 4 Czerwca r. b. etatu tego banku, nayłaskawiey naznaczeni: Rzeczywiści Radcy Stanu Bernikow i Niebolsin; Dyrektorami banku, starszemi: Radcy Kollegialni Wegener i Krezow, młodszemi: Radcy Kollegialni Bielanin i Andrejew; Juriskonsultem Radca Dworu Fedorow; Rządcą Kancellaryi Radca Kollegialny Fedorowski i głównym Kassyerem Radca honorowy Andrejew.

Teyże daty. Pozostali nad etat banku pożyczkowego, Radcy iego rządu: Radca Stanu Bryjchow, Radca Kollegialny Bibikow, i Dyrektor banku, Radca Kollegialny Rodionow, przyłączeni do wiedzy banku, z pensyiami, dotąd pobieranemi; a Dyrektorowie banku: Radcy Kollegialni, Xiążę Chowański, de St. Laurant i Podobiedów, także nad etat pozostali, przeznaczeni do rządu banku, w liczbie urzędników do szczególnych poleceń, z pensyami, dotąd pobieranemi.

Teyże daty. Poczmistrz Ryski, Radca Kollegialny Laube, mianowany Vice-Gubernatorem Permskim.

Dnia 9 Sierpnia. Vice-Admirał Saryczew isty; Radca tayny, Senator Murawjew-Apostoł; Jenerał Major Karbonier i rzeczywisty Radca Stanu, Oberprokuror Rządzącego Senatu Kazadajew; Kapitan Komandor Kruzensztern; Kapitan iwszey rangi Rikord; i Kapitan Porucznik Xiążę Szichmatów, rozkazem naywyższym przeznaczeni, procz obowiązkow teraz sprawowanych, na członków Rządu głównego szkoł z pensyią roczną Rikordowi i Szichmatowi po 2000 rubli.

Teyże daty. Superintendentem Kurlandzkim mianowany Radca Konsystoryalny Richter.

Teyże daty. Honorowy bibliotekarz Cesarskiey bibliioteki publiczney, Radca honorowy, Xiążę Argutinski. Dolhoru-

ków, użyty w niey do wydziału ięzyków wschodnich, mianowany Radcą Kollegialnym.

Z Paryża d. 14 Września.

Niebezpieczna choroba N. Króla zasmuca cały Paryż. Wszystkie przystępy do Tuileries zapełnione są osobami dowiaduiącemi się o zdrowie J. K. Mci Wyszłe dotąd 4 doniesienia Lekarzów opiewaią: 1) D. 12 Września 1824 o godzinie 6 zrana: Dawna słabość J. K. Mci. tak dalece powiększyła się od dni kilku iż dała powód do kilku naradzeń lekarzow. Konstytucyia J. K. Mci i przepisane lekarstwa, spodziewać się kazały prędkiego polepszenia; wszelako opadł na siłach i mała iest nadzieia poprawy. 2) O godzinie 9 w wieczór: Febra powiększyła się. W wnętrznościach cierpi wielkie zimno; powiększyła się słabość; puls iest słaby i nieregularny. 3) D. 13 Września o godzinie 8 zrana: Król przyiął Oley Swięty od Wielkiego Jałmużnika. Obecnemi przy tem byli cała rodzina Krolewską. Wielki Podkomorzy, WW. Urzędnicy koronni i pałacowi, Poseł Neapolitański Xże Castelcicala i Prezes rady Ministrów. Po ukończonym obrzędzie kazał J. K. Mość zbliżyć się do siebie swey rodzinie i dał iey przy usciskaniu błogosławieństwo. 4) O godzinie 2 zpołudnia: Król leży spokoynie, pił 3 razy bulion, niema febry, wszelako słabość iest ta sama. Doniesienia podpisywane są od 6 lekarzów i Hr. Damas. J. K. M. przyiął S. Komuniią z wielką spokoynością. Xiężęta i Xiężniczki odebrali od niego błogosławieństwo klęcząc, który rzekł do nich: „ Bądźcie zdrowi! daię Wam moie błogosławieństwo, oby Bóg był z wami!,, Gdy Krol posłał po Wielkiego Jałmużnika, aby go spowiedzi wysłuchał, rzekł: niechay tylko zacznie, czuię się dosyć do tego silnym. O godzinie 8 znaydowała się cała Rodzina Królewska w kościele i słuchała Mszy S. W kaplicy zamkowey zaczęło się 40togodzinne nabożeństwo i w całem państwie nakazane są modły o wyzdrowienie J. K. M. Teatry, muzeum, giełda i wszystkie mieysca do zabaw są do dalszego rozkazu zamknięte. J. K. W. Monsieur uda się niebawnie do St. Cloud.

D. 11 odbyła się rada Ministrów u Hr. Villele.

Jenerał porucznik Hr. Bourmont otrzymał wielki krzyż legii honorowey.

Rzeźbiarz Flattes zrobił przeznaczone dla Wielkiego Xięcia Weimarskiego popiersie Götego.

Trapiści osiedli o 7 godzin drogi od Marselii w St. Baume, i chcą w tem mieyscu, ktore oddawna było mieszkaniem pobożnych pielgrzymów, klasztor wystawić.

Kawaler Zea - Bermudes, Minister Hiszpański spraw zagranicznych, przybył d. 7 do Bordeaux, a nazaiutrz puścił się w dalszą drogę do Madrytu.

Były Hiszpański Minister skarbowy Jandiola, który po zdobyciu Kadyxu, uszedł do Tangeru, a potem udał się do Portugalii, przybył do Roszfort, a teraz znayduie się w Bordeaux.

Wyszło tu teraz z druku następuiące pismo: „Krytyczna historyia wszystkich od 300 lat czynionych usiłowań do połączenia w iedno wszystkich Chrześciiańskich wyznań," przez Tabaraud.

()2

Rossini wyiechał ztąd onegday na 40to dniowy urlop do Włoch.

Na posąg Ludwika XIV, który miasto Caen wystawia, kloc marmuru, z którego wyrobiony będzie podnóżek, przybył d. 3 do Boulogne. Waży 780 cetnarów.

W Neuilly, tuż nad Sekwaną, Kawaler Meno wystawił młyn, którego 4 koła poruszane są parową machiną.

Zapytywano nas się (wyraża dziennik Goniec Francuzki) co się stało z Pułkownikiem Boutier, który udał się na powrót do Morei; iesteśmy teraz w stanie dać o nim następuiącą wiadomość: Na końcu Lutego odpłynął z Marsełii i po wielu przygodach przybył w Marcu do Rzymu. Udał się ztamtąd do Ankony, a z tego portu odpłynął do Missolungi, gdzie od dawnych swoich towarzyszów naypochlebniey był przyięty. Użyty zaraz został do rozmaitych działań woienych, na początku Czerwca stał w Koryncie, a w środku tegoż miesiąca w Napoli di Romania. Podług ostatnich doniesień znaydował się na iedney z wysp Archipelagu, gdzie posłany był dla działania przeciw wysłaney przeciw Kandyi Egipskiey wyprawie.

Tenże dziennik donosi, że P. Querin udzielił iednemu z przyiaciół Anglików plan bohaterskiego poema w 12 pieśniach: "Grecyia wolna czyli Nowe Jeruzalem, i teraz dowiaduie się z zadziwieniem, że iego przyiaciel ogłosił wydanie poematu w tymże przedmiocie. Czyni to oznaymienie, aby oyczyznie swoiey zapewnił honor tego wynalazku.

Z Madrytu d. 4 Września.

D. 28 Sierpnia odbyła się u J. Kr. Mci nadzwyczayna rada Posłów Angielskiego, Rossyyskiego i Francuzkiego, Xcia Infantado, Jenerała Digeon i Pana Ugarte. We 2 dni potem powrócił tu nowy Minister woienny z Jeneralem Digeon z St. Ildefonso, dla umowienia się względem utworzenia 10cio tysiącznego korpusu Hiszpańskiego.

Z rozkazu Królewskiego bakałarzowie 4ch fakultetów uwolnionemi są od służby woyskowey.

Cztery osoby, które przywiezione tu zostały z Koruny, osadzone są w więzieniu. Pada na nie wina, iż należały do zabóystwa Kanonika Vinuesy. Miano tu także przyprowadzić kilkunastu officerów, ktorych uwięziono w Grenadzie za zamilczenie o spisku w Algesiras. Wszyscy, którzy za rządu Stanów byli Regidorami Madrytu są uwięzionemi. Nowy jeneralny intendent policyi rozpoczął urzędowanie żądaniem dokładnego rapportu o moralności i mniemaniach wszystkich w całem królestwie urzędników policyi. Poprzednik iego powszechnie szacowany dla swey mądrości i dogodnego zarządzania, P. Ariona, został członkiem rady Kastyliyskiey.

Oznaymione przez Gazetę tuteyszą nazwiska rozstrzelanych buntowników po zdobyciu d. 24 Sierpnia Taryffy, oprócz obrzydzenia przeciw przerywaczom spokoyności, wzbudzaią także pożałowanie, gdyż byli to sami młodzi ludzie od 17 do 32 lat, którzy wciągnąć się dali do nieszczęsnego przedsięwzięcia. — Odezwy, które ich Dowódca Valdez w Taryfrie wydał, są dosyć osobliwe. Pierwsza pod d. 4 Sierpnia ma napis: "Odezwa oswobodczego woyska." Niema w niey wzmianki ani o konstytucyi, a-

nì o Stanach, ale mowa iest tylko o naywyższey narodowey Rejencyi i o Jeneralisimie. Valdez, który nazwał się naczelnikiem pierwszego woyska, zapewnia w drugiey pod d. 10 Sierpnia: że okręty Francuzkie w tych wodach niczego dokazać nie potrafią, a gdyby nawet przemogły burze i dostały się do tey wyspy, tedy uczuią moc naszego oręża, i t. d.

Przed kilku dniami wieść zatrwożyła Barcelonę, że pod brzegami Mataro czyli Palamos wylądować maią konstytucyioniści. Rada municypalna upraszała Jenerałów Hiszpańskiego i Francuzkiego, aby zechcieli zatrwożone umysły uspokoić. Jenerał Francuzki Maringone zapewnił z swey strony władze Hiszpańskie, iż wszystkiemi siłami przykładać się będzie do utrzymania porządku.

Z Londynu d. 11 Września.

Naynowsze doniesienia z Cap-Coast nic ieszcze o potyczce z Aschantami nie wzmiankuią.

Rozchodzi się tu pogłoska, że Iturbide wylądował do Vera-Cruz i oświadczył się za Królem Ferdynandem VII.

Komitet, który dotąd udzielał wychodniom Hiszpańskim wsparcie, rozwiązał się; 450 osób znayduie się na liście, które miesięcznie przynaymniey 1200 Fs. potrzebuią. Zawiązało się w tym celu nowe towarzystwo, które prosiło Xcia Wellingtona, aby zechciał bydź iego prezesem.

W Nottingham palą teraz wiele smoły po ulicach publicznych, ponieważ pokazała się w mieście i okolicach gorączka z teraźnieyszey pory roku pochodząca.

Olbrzymi okręt Kolumbus w Quebek zbudowany, spuszczony został d. 28 Lipca z warsztatu. Ma 300 stóp długości, 50 szerokości i unieść może 6000 beczek (109,000 cetnarów.) Maszty iego nie są większe, iak u okrętu 74 działowego. Popłynie z ładunkiem do Anglii, potem ma bydź iako drzewo sprzedany.

W Neü-Süd-Wales uprawiono dotąd 390,000 morgów gruntu. Przed 4 laty ludność tey osady wynosiła 24,600 osób; van Diemen liczy teraz 5268 dusz. W przeciągu 4 laty wywieziono tam na wygnanie 22,217 mężczyzn i 3661 kobiet.

P. John Quincy Adams obrany został znaczną większością głosów Prezydentem Ziełnoczonych Stanów.

Obłąkany człowiek, który w Ameryce udaie się za Ludwika 1780, znayduie się teraz w Nowymiorku i zbiera składki na podróż do Europy. Językiem Francuzkim bardzo źle mówi, a Angielskiego wcale nie umie.

Pisma Amerykańskie donoszą, że Laserna w odezwie wydaney d. 21 Marca złożył urząd Vicekróla Peru, i oświadczył, iż powróci do Hiszpanii.

Nowoiorkskie Gazety donoszą, iż Jenerał Lafayette przybył d. 15 Sierpnia na okręcie Cadmus do tego miasta, i że Rzeczpospolita Haytańska zawarła przymierze z Kolumbiią.

Od granic Tureckich d. 21 Sierpnia.

D. 7 Lipca wypłynęło z Milo 52 okrętów Greckich, pomiędzy któremi 30 Hydryiockich i 32 Spezziotskich, dla wspierania Jpsaryiotów. Jeden oddział tey flotty znayduie się w Samos, drugi w Tine i Mikoni. D. 18 Lipca Turecka fregata przybyła do portu Scalanouva i

doniosła tamteyszym Azyianom, że wielka Turecka flotta w krotce tam przybędzie, iakoż w 4 dni potem przybyła do Mitelene, ale d. 24 udała się znowu pod żagle, albo do Czesme albo do Scalanouva. — Przybyły z Samos do Mitelene Angielski okręt przywiozł wiadomość, że mieszkańcy tey wyspy zapowiedzieć kazali wszystkim cudzoziemcom, iż ieżeli lękaią się śmierci, tedy mogą się oddalić. Starcy, kobiety i dzieci przewiezionemi zostali z wszystkiemi rzeczami na obwarowaną górę. Francuzka korweta, la Chevrette, przybyła na początku b. m. do Mitelene i przywiozła Arcybiskupa S irny, który udał się zaraz na admiralski okręt i dwie godziny z Kapitanem Baszą rozmawiał. Grecka flotta, która znayduie się teraz w wodach Tenedos, zabrała kilka Tureckich statków; Kapitan Basza, iakkolwiek iest chory, dowiedziawszy się o tem, ud ł się zaraz pod żagle, dla zasłonienia Tureckich okrętów wiozących do Stambułu zdobycze z Ipsary. Potem uderzyć ma na Samos. D. 2 Sierpnia w Mitelene wszczęła się kłótnia pomiędzy Azyianami i Albańczykami, podczas którey 3 ludzi zginęło. Okolice tego miasta złupione są przez Azyianów.

W krótce oczekiwane są ważne zdarzenia. W Napoli di Romania mowią głośno, iż Morea uledz musi pod siłą Egipską, ieżeli nie nadeydą pieniądze z pożyczki Angielskiey, gdyż żołnierz nie chce ruszyć w pole, póki mu zaległy żołd nie będzie zapłacony. W rządzie Greckim zaszła nieiaka odmiana: Dymitry Romaros iest woiennym, a Papa Flaichas Ministrem sprawiedliwości; Chrystos, dowodca Napoli iest oraz naczelnym wodzem Pelopeneskiego woyska. Odysseusz porzucił zawod woyskowy i iest Synatorem.

— Dnia 24. —

Pogłoska o złożeniu z Seraskierstwa Derwisz Baszy zdaie się, podług listow z Seres pod d. 12 Sierpnia, potwierdzać. Też listy dodaią, że Jussuf Basza z Patras otrzyma tę godność.

Do zabitych na Ipsarze znakomitszych Turków należą Ismael Piasfa, wnuk znanego Ali-Baszy i dowodca woysk lądowych, i Omer Cumbaris z Argirokastro.

Grecy odrzucili 3000 piastrów, które im za okup poymanego Baszy z Argos ofiarowano. Tymczasem cierpią wielki niedostatek pieniędzy. Pieniądze z pożyczki Angielskiey, chociaż ią Senat d. 10 Maia zatwierdził, nie nadeszły i Wielkorządca Santa Maura odiechał d. 8 Lipca napowrot, bez zostawienia pieniędzy, twierdząc, że nie iest ieszcze dostatecznie przekonany o zgodzie wszystkich wodzów z rządem. Z tego względu posłano na Hydryiockim okręcie kommissarzów Greckich na Zante. Niezgoda między stronnikami Kolokotroniego i rządem ieszcze nie ustała, gdyż za wypłatą tylko znaczney summy pieniędzy chcą rządowi poddać się. Inni Kapitani nie zdaią się także bydź skoremi do walczenia za sprawę powszechną.

Pomiędzy przeznaczonemi przeciw Samos Tureckiemi woyskami wszcząć się miały choroby; z tem wszystkiem zgromadzonych iest w Scalanuova do 30,000 chciwych zdobyczy Azyianow. Kapitan Basza oczekuie tylko na Xężycem oświecone nocy, ażeby tem pewniey ustrzedź się mógł napadu Greckich okrętów. Syn

Baszy Egipskiego przyrzecz miał swoiemu woysku opanowanie Hydry w 3 godzinach. Flotta iego zabierze ieszcze z Kandyi 6000 ludzi.

Z Alexandryi piszą, że wyprawa Egipska wiezie z sobą 80 dział, 40 haubic i 20 moździerzy do rzucania bomb. Vicekrol rozrzewnić się bardzo miał przy pożegnaniu syna Jbrachima i rzecz do niego na końcu: „Jbrachim, ieżeli Bóg udzieli Ci zwycięztwa, okaż przez ludzkość, iż stałeś go się godnym; bądź nieprzyiacielem przeciw nieprzyiaciołom, ale ochraniay bezbronnych!„

Dniem wprzody nim flotta Egipska z Alexandryi odpłynęła, czyniły woyska w obecności Vicekróla pod kierunkiem Corschid-Beia obroty, których zręczność i rowność w poruszeniach nietylko kraiowców, ale i cudzoziemców zadziwiała. Moślemski pułkownik, który należał do buntu w wyzszym Egipcie, był zupełnie podług ustaw Francuzkich sądzony; gdy zawinnego uznany został, był naprzod degradowany, potem rozstrzelany. Vicekrol zalecił swoiemu bankierowi, aby kazał dla woyska iego na zimę 45,000 płaszczów zrobić. Rzeczona flotta widziana iuż była pod Akarnią.

Z Aten piszą, iż przeięto korrespondencyią między Mehemed-Ali i Beiem Mainotów. Miasto Ateny nie znayduie się iak donoszono, w ręku Turkow, ktorych Jenerał Vuro miał pobić. — Rząd Morei otrzymać miał z Hollandyi 7000 Czer: Zł.

List Greckiego officera pod d. 15 Lipca z Amplaen (wsi pod Termopilami zawiera co następuie: W ostatniey potyczce z Derwisz Baszą zwycięztwo nasze było znaczne. Narachowaliśmy iuż 500 zabitych, ale noc nie dozwoliła nam obrachować dokładnie straty nieprzyiacielskiey. Działa, namioty, siedem prochem i kulami wyładowanych mułów i wiele koni dostały się w nasze ręce ale tylko 7 żywych Turków. 500 Greków ściga uciekaiących Turków. Bitwa trwała od godziny 3 zpołudnia aż do połnocy. Kazdy z naszych żołnierzy uniosł z pobojowiska 10 tuzy.

Z Rzymu d. 2 Września.

Xiąże Montefortu (Hieronim Bonaparte) powrócił tu z swey podróży do Wiednia.

Podług rozporządzenia Oyca S. pod d. 27 Sierpnia naukami szkolnemi w państwie Kościelnem kierować na przyszłość będzie kommissyia z kilku kardynałow złożona. Znaydować się na przyszłość będą dwa główne Uniwersytety, ieden w Rzymie, drugi w Bononii i 5 Uniwersytetow drugiego rzędu, to iest w Ferarze, Perugia, Camerino, Macerata i Fermo. Na czele głównych Uniwersyterów znayduie się Arcykanclerz, a Uniwersytetów drugiego rzędu Kanclerz. Arcykanclerzem Rzymskiego Uniw: iest Kardynał podkomorzy, a Bonońskiego tamteyszy Arcybiskup. Kanclerzami pomnieyszych Uniwersytetów są mieyscowi Arcybiskupowi lub Biskupi. W każdym Uniwersytecie będą 4 kollegia, dla nauk teologicznych, prawnych, medycznych i filozoficznych. Professorowie będą przez konkursy obieranemi. Notaryusze podlegaią także Kommissyi szkolney i będą w Uniwersytetach examinowanemi; wyiętemi tylko z pod niey są szkoły regularnych zakonów i seminaria Biskupów. Bez pozwolenia Kommissyi

szkolney niemogą bydź żadne nowe akademiie kunsztow i umieiętności zakładane, a dotąd istnieiące muszą ią prosić o zatwierdzenie.

Rzym liczył w 1815 r. 128,384, w 1823 r. 136,269, a w teraźnieyszym liczy 138,510 dusz. Od Wielkiey Nocy 1823 do tegóż czasu w r. 1824 pomnożyła się ludność tuteysza o 2241 dusz.

Kardyn. l Spina, Legat Bononii, miał urząd swóy złożyć.

Od brzegów Menu d. 15 Września.

Na 26stem tegoroczneam posiedzeniu Seymu zwiazku Niemieckiego w Frankforcie, Baron Münch-Bellinghausen, prezyduiacy Poseł Cesarsko-Austryiacki, oświadczył z zlecenia Monarchy swego, iż postanowienia Seymu uchwalone na 24tem posiedzeniu d. 16 z. m. względem utrzymania publiczney spokoyności, dały nowe przyiemne przekonanie N. Cesarzowi Jmci Austryiackiemu o zupełney zgodności dostoynych rządów Niemieckich względem zasad w tey mierze, i że N. Cesarz Jmć poczyta się za szczęśliwego, mogąc w każdey okoliczności odpowiedzieć chlubnemu zaufaniu wysokich swoich Sprzymierzeńców. Złożył potem Seymowi swoię notę napisaną w ięzyku Niemieckim do Posłów zagranicznych przy związku Niemieckim, udzielaiąc im exemplarz protokołu wspomnionego posiedzenia, i dołączył odpowiedzi Posłów Rossyyskiego, Francuzkiego i Angielskiego w ięzyku Francuzkim, z podziękowaniem za tak ważne udzielenie, z oswiadczeniem, iż ie natychmiast prześlą Dworom swoim. Gdy była mowa o uzupełnieniu kilku Kommissyy, zwłaszcza do opinii względem wolnego handlu, Poseł W. Xiążęcia Badeńskiego radził użyć powszechnych środków. Oświadczył, życzenie, aby wolność handlu służyła nietylko dla surowych płodów kraiowych, ale i dla wyrobow, ile tego dozwolaią przyzwoite względy. Wniosek ten odesłano do Kommissyi. Postanowiono nakoniec odłożyć dalsze obrady od dnia 15 Września do 15 Stycznia r. p.

Między W. W. Xięztwami Badenskiem i Darmstadtskiem zawarty niedawno został traktat handlowy, mocą ktorego fabrykaty obu kraiow płacą nawzaiem wchodowego cła po 25 do 50 kr. od cetnara. Wina małey bardzo podlegaią opłacie, a surowe płody wcale żadney. Traktat ten weźmie moc swoią od 1go Października r. b.

Rząd Badeński został znaglony dla opierania się niektórych dziedzicow dóbr przeciw okupowaniu się włościan od poddaństwa, wydać powtórne zostrzone rozporządzenie.

W cyrkule Wetzlarskim zaprowadzono teraz użyteczne urządzenie: Nauczycielom szkoł wieyskich, ktorzy znaią się na pielęgnowaniu drzew, oddane zostały pod dozor prawie w każdey wsi znayduiące się szkołki drzew owocowych, tudzież drzewa po drogach sadzone. Nauczyciele pobierać za to będą z kassy gminney dodatek do zwykłey nauczycielskiey płacy. Obowiązkiem ich także iest uczyć dzieci wieyskie praktycznie chodzenia koło drzew owocowych.

Przy zaczenaiącey się kwartalney prenumeracie od 1go Października r. b. uprasza Redakcyia Łaskawych Czytelnikow o wczesne się zgłaszanie.

DODATEK
DO No 78.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA DNIA 29 WRZEŚNIA 1824 ROKU we SRODĘ.

Z Wiednia d. 18 *Września.*

Nayiaśnieysi Cesarstwo powrócili dziś około godziny długiey z południa z dóbr rodzinnych w Austryi w pożądanym stanie zdrowia do stolicy tuteyszey.

J. C K. M. raczył naywyższą uchwałą swoią z d. 22 Sierpnia r. b. Dowodcy C. K. flotylli w Lewancie, Pułkownikowi Antoniemu Armani, udzielić krzyż kawalerski orderu Leopolda.

Z Berlina d. 20 *Września.*

Nayiaśnieyszy Król powrócił d. 17 b. m. w pożądanym stanie zdrowia z Szląska do stolicy tuteyszey.

J. K. W. Królewic Niderlandski Fryderyk przybył tu z Bruxelli.

Z Stambułu d. 26 *Sierpnia.*

O wyprawie Kapitana Baszy przeciw Samos niemamy tu dotąd żadney wiadomosci, chociaż między 16 i 20 b. m. powinien był przed tę przybydź wyspę. Lecz gdyby nawet wylądował, los tak obszerney wyspy niemógłby bydź w kilku dniach roztrzygniony. Naypierwszą wiadomość o wypadku tey wyprawy odbierzemy zapewne z Smirny. (*)

Flotta Egipska znaydowała się d. 11 i 12 b. m. na wysokości miasta Rodus, Kapitan woiennego Francuzkiego okrętu udał się na admiralski okręt i kilka godzin bawił u Ibrahima Baszy, który ciekawy był widzieć obroty maytków Francuzkich, i Kapitan uczynił zadosyć iego życzeniu. Podług zeznania tego Kapitana flotta składa się z 9 fregat, 14 trzech masztowych korwet, 40 brygów i galer i około z 240 przewozowych statków. Liczbę regularnego woyska podaie do 18,000 ludzi, pomiędzy któremi 4 liniiowe pułki po 4300 ludzi i wyborowy korpus, który stanowi gwardyią Baszy. W tych pułk ch znayduie się mnostwo officerów Europeyskich, którzy dawniey szukali szczęścia swoiego w Morei. Officer Francuzki, niegdy adjutant Jenerała Grouchy, a potem Mahometanin zdaie

(*) *Do 2 Września. z którego dnia nadeszły tu przez nadzwyczayną sposobność doniesienia z Stambułu, ieszcze takowa wiadomość nienadeszła.*

się posiadać szczególnieysze zaufanie Baszy. Czyli ta wyprawa uda się prosto przeciw Morei, lub przeciw inney części Archipelagu wiedzieć z pewnością niemożna.

Ciągłe milczenie o stanowisku i poruszeniach lądowych woysk Tureckich, okazuie, iż położenie ich nie musi bydź naylepsze. Nakazane oddawna przez rząd połączenie się Baszów Omer i Derwisz dotąd nie nastąpiło. Omer Basza znaydował się z 6 do 8000 ludzi w okolicach Arty; lecz względem dalszych iego przedsięwzięść zachodzi, równie wielka wątpliwość, iak względem iego zamiarów i uczuciów. (*) Derwisz Basza postępował nader zwolna i iak się zdaie z wielkiemi przeszkodami przeciw Lidoriki i Salonie, gdy Basza Negrepontu stał z 6 do 7000 ludzi przed Atenami, i Gubernator tamteyszey cytadeli Goura częste przeciw Turkom czynił wycieczki, aż nakoniec d. 6 Lipca stoczył z niemi potyczkę, którą nazywa drugą Maratońską bitwą, chociaż sam stratę nieprzyiaciela podaie tylko 200 ludzi. Ważnieysza atoli d. 26 Lipca potyczka zaszła pod Salona, gdzie Turcy pod Derwisz Baszą podług wiary godnych doniesień utracili 400 ludzi, 3 działa i kilka chorągwi. (**)

(*) *Podług nowych doniesień z Missolungi czynił poruszenia przeciw Valtos.*

(**) *Grecy dla tego nadaią wielką ważność potyczce d. 6 Lipca pod Atenami, że zaszła na szczycie Maraton, gdzie niegdy Miltiades pobić miał pół milliona Persow. — Ze stratą 3 ludzi odparli Grecy w tem mieyscu całe Tureckie woysko. — Pod Salona wynosiła nieprzyiacielska siła podług ich powieści 12,000, a oni niemieli iak 1700 ludzi; stratę barbarzeńców podaią, oprocz niezmierney liczby ranionych, do 2000, a swoią do 5 ludzi. Trzy wory uszów posłane zostały do rożnych prowincyy. — Wszystkie ich rapporty, nawet te które urzędowemi nazywaią, pisane są stylem Dityrambowym, tak, iż naywprawnieyszy woyskowy miałby wielki mozoł ułożyć z nich zrozumiały Buletyn.*

— Porta zdaie się tą razą całą swoią nadzieię pokładać w działaniach floty i woyska Egipskiego, bo iakkolwiek niedawno znaczne summy wyszły ze skarbu Cesarskiego na uzbraiania, zdaie się iednak iż z nich nic albo bardzo mało doszło do woyska lądowego.

Od 8 dni biegały tu wieści o wielkich zmianach w rządzie, tymczasem cała rzecz ukończyła się na oddaleniu dowodcy korpusu kowalów woyskowych i Agi Janczarów. *(Dostrz. Austryacki.)*

Z Szwaytaryi d. 13 Września.

Układy między kantonami Szwaycarskiemi i Dworem Neapolitańskim kapitulacyią woyskową ieszcze nie są ukonczone. Neapolitański Poseł, Xże Calvello, oczekuie w Bernie na nowe w tey mierze instrukcyie od Dworu swoiego.

Rząd kantonu Gryzonii chce na czas bytności N. Cesarza Austryiackiego w Medyiolanie wysłać tam deputacyią, dla załatwienia sprzecznych punktów względem wzaiemnego handlu.

Względem handlowych związków z Włochami przez gorę Splügen poczynione iuż zostały potrzebne urządzenia.

Względem przeniesienia siedliska bi-

ſkupstwa Bazyleyskiego z Offenburga w kraiu Badeńskiem do Soloturny zachodzą zawsze ieszcze trudności, gdyż względem iego urządzenia nie porozumiano się dotąd z Stolicą S.

Oyczyste nasze góry zwiedza teraz wielu uczonych zagranicznych.

Z Bruxelli d. 13 Września.

Przybyły tu przedonegday napowrót z Hagi Dyrektor jeneralny spraw Rzymsko-Katolickiego kościoła układać się ma z Nuncyuszem Papiezkiem, Arcybiskupem Tyru Hr. Naseli, o zawarcie konkordatu.

D. 4 Października obchodzona będzie w Leydzie 250ta rocznica oswobodzenia tego miasta od oblężenia w r. 1574.

W pierwszych miesiącach tego roku cła wchodowe i wychodowe w Amsterdamie uczyniły o poł miliiona mniey niżeli w tymże czasie r. z.

Gazeta rządowa ogłosiła plan na 170,000 ZH. pożyczki, ktora użytą bydź ma na ulepszenie grobel w prowincyi Gröningen.

Pułkownik Gustawson, (były Król Szwedzki) który znaydował się niedawno w Amsterdamie, zakupić miał w Xięztwie Luxemburgskiem maiętność.

Z Minchen d. 8 Września.

Z powodu nagłey choroby Królewney, narzeczoney Arcyxięcia Austryiackiego Franciszka Karola, podroż Dworu naszego do Wiednia odłożoną bydź musiała do nieograniczonego czasu.

Z Koblentz d. 12 Września.

Po ukończonych kąpielach w Ems przybył tu J. C. W. Wielki Xiążę Rossyyski Konstanty, z swoią Małżonką, Xiężną Łowicką, i orszakiem d 9 b. m. dla widzenia się z N. Królem Wirtembergskim i NN. Xięztwem Oranii, którzy wszyscy d. 10 tu ziechali. Wielki Xiążę z Małżonką swoią odiechał dziś do Warszawy, Król Wirtembergski do Stuttgardu, a Xięztwo Oranii udali się w dalszą drogę do Petersburga. Z pomiędzy reszty znakamitych cudzoziemców, którzy się tu w tych dniach znaydowali, wymieniamy Hr. Spiegel na Dejenberge i sławnego mowcę w Parlamencie Angielskim, P. Mackintosh.

Z Sztokólmu d. 10 Września.

Dla ulgi kontrybuentom w wypłacie podatkow, zezwolił Król pod d. 25 Sierpnia, aby i w roku przyszłym zamiast w pieniądzach opłacali ie w zbożu, a to w cenie: beczka żyta po 2 tal: 90 szelągow, ięczmienia po 2 tal: 26 sz. przenicy po 5 tal. a owsa po $1\frac{5}{3}$ tal.

W wielu powiatach wyspy Oeland (14 mil kwadratowych i 7000 mieszkańców maiącey) tak powszechny był tego lata nieurodzay, iż proszono o pożyczkę żyta ze składu zapasowego.— Rząd zezwolił wprawdzie na tę pożyczkę, ale nie będzie zapewne wielka, bo rząd musi się oglądać na inne prowincyie.

W odnogach morskich En - i Nintänger w Maiu i Czerwcu okazała się niezwyczayna choroba pomiędzy szczupakami. Ryby te cisnęły się kupami ku lądowi, rzucały się na przybrzezne w wodzie skały, a czasem i na suchy lund, tak, iż te które golemi rękami łapano i po kilkanaście funtów ważące miały głowy porozbiiane. Za tylnemi skrzelami znaydowało się na każdym szczupaku krwią zbroczone nabrzmienie, na ktorem

skóra b ła popękana. Gdy chorowite te ryby niemogły bydź za zdrowe pożywienie dla człowieka uważane, przeto prowincyionalny lekarz wyrobił rozkaz, aby głęboko w ziemi i daleko od mieszkań zakopywane były.

Poseł Angielski P. Bloom powrócił tu z swey podróży do południowych Szwedzkich i Norwegskich prowincyy.

ROZMAITOŚCI.

C. K. Morawsko Szląskie Towarzystwo do podniesienia rolnictwa, wiadomości natury i kraiów na posiedzeniu d. 6 Września r. b. przybrało następuiące nowe członki: na honorowego członka JW. Józefa Maxymilliana Hrabiego na Tenczynie Ossolińskiego, C. Kr. rzeczywistego Szambelana, taynego Radcę, Komandera orderu S. Szczepana, Wielkiego Marszałka Galicyi, Prefekta C. Kr. Biblioteki i wielu uczonych towarzystw członka. Na korresponduiące członki: PP. Józefa Braun, Medycyny Doktora, C. K. Professora Weterynaryi w Inspruku, członka C. K. rolniczego towarzystwa w Wiedniu, i Kr. Saskiego agronomicznego towarzystwa w Lipsku; Józefa Gott, Dyrektora Państwa Seelowitz w cyrkule Bryńskim; X. Wacława Pessina w Lautschitz w cyrkule Bryńskim; Macieia Pfersmann de Eichthal, Rządcę C. K. rodzinnego państwa Göding; Ignacego Puesch, C. K. Poczmistrza w Wischau; Winc: Schönaich, Radcę państw Morawetz i Mitrów; Max: Speck, posiadacza wsi rycerskiey Lützschene w Saxonii i handlarza wełną w Lipsku.

W okolicy Klagenfurtu (w Austryi) powstała w nocy z d. 14 na 15 Sierpnia okropna burza; ponowiła się w nocy z d. 24 na 25 tegoż miesiąca; deszcz padał tak ulewny, iż wszystko zniszczył; wiele ludzi utraciło życie, a mnóstwo bydła i ptastwa potonęło; domy stały w wodzie przez dni kilka.

Dnia 27 i 28 Września 1824 r.

Cena Zbóż rożnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	gr.	2. Zł.	gr.	3. Zł.	gr.	4. Zł.	gr.
— *Pszenicy*	11	—	10	—	9	—	8	—
— *Żyta*	7	10	7	—	6	—	5	15
— *Jęczmienia*	4	10	4	—	3	15	—	—
— *Owsa*	3	18	3	12	3	6	2	24
— *Jagieł*	15	—	14	—	13	—	12	—
— *Grochu*	7	18	7	15	7	—	6	15
— *Rzepaku*	11	15	11	—	10	15	10	—

W Gdańsku dnia 20 Września.

Łaszt 30 Korcy wynoszący.

Pszenicy	od Złp.	480	do	600.
Żyta	— —	210	—	240.
Jęczmienia	— —	180	—	198.
Owsa	— —	162	—	180.
Grochu	— —	270	—	300.

LOTERYIA KRAIOWA.

W 105 Ciągnieniu dnia 29 Września r. b. w przytomności osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

57. 88. 19. 36. 46.

Przyszłe 106 Ciągnienie dnia 6 Października r. b. przypada.

DONIESIENIE.

Komornik Sądowy uwiadomia Publiczność, iż dnia 1 Października r. b. o godzinie 2 po południu, odbędzie się w Sukiennicach w Rynku stoiących przez publiczną Licytacyą sprzedarz Ruchomości, iako to: Szlabanów drewnianych, Stolików, Lanszaftów, Stołków, Kufra, i t. p. za gotowe pieniądze; maiący chęć licytowania na powyższym mieyscu i terminie Licytacyi zechcą się stawić.

W Krakowie dnia 21 Września 1824 r. *J. Słodkowski* Kom: Sąd.